

תפארת רפאל

מיסודו של הראשון לציון מרן רבנו עובדיה יוסף יצוק"ל

עלון תורה והלכה לכל בני המשפחה

יוצא לאור ע"י תלמוד תורה ומפעלי חסד
"תפארת רפאל" עטרת שרה"
ע"ש רבי רפאל זכובי בן פינחס זצ"ל ע"ש מו' שרה זכובי בת דינה ע"ה
נוסדו בשנת תשכ"ז (1967) בתל אביב

פְּרָשַׁת: שְׁמִינִי

עֲלוֹן מִס': 1,958 | תשפ"ג

ליקט וערך: הרב רפאל זכובי שליט"א
רב בק"ק "תפארת רפאל" תל-אביב

העלון נוסד בשנת תשמ"ה (1985)
בידי הרב שלמה זכובי שליט"א

"רגלי חסידינו ישמרו" - המשתדל נעזר ממרום!

הגאון הקדוש בעל חידושי הרי"ם (הרב יצחק מאיר אלתר מייסד חסידות גור) הסב לסעודת מצווה. אכלו את הדגים והביאו מרק. נטל את הכף והפך בה במרק, עירב ועירבל ולפיו לא נטל. מובן, שהכל המתינו עם מנתם עד שיתחיל בתחילה. המרק הרוחת היה לפושר, והצטנן, והצדיק שקוע במחשבותיו. לפתע התפרץ אדם לאולם: "אין לאכול מהבשר, התעוררה לגביו שאלה!" או אז הניח הצדיק את הכף, וכל הצלחות נאספו חיש מהר. שמע שמלחשים בהתפעלות: "רוח הקודש גלויה!" נענה ואמר: "אין כאן רוח הקודש, כל אחד יכול להגיע להרגשה זו! אם מוכן הוא למות ובלבד שלא יבוא דבר איסור לפיו - חש הוא מה מותר ומה אסור לאכול!"... פשוט כל כך!... והוסיף: "יסוד זה רמוז בסיום פרשת שמיני: **לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר, וּבֵין הַחַיָּה הַנֹּאֲכֵלֶת וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֹאכַל.**" 'לא תאכל', פירושו שאי אפשר לאוכלה, ומן השמים מונעים אכילתה!"...

והגאון הקדוש רבינו יוסף חיים זצ"ל סיפר בענין זה מעשה שהיה. שני שותפים הפליגו בספינה עם סחורתם. נקלעה הספינה לסערה עזה, התורן נשבר והספינה נטרפה, שקעה במצולות. השנים חתרו במים הסוערים, ונאחזו בקורת התורן שניקרתה לפנייהם. לפתוה בשארית כוחם ונסחפו עימה לחוף, שם אבדה הכרתם. כך מצאום דייגים מקומיים, עוררום והחלו להמטיר עליהם שאלות. לחרדתם, דיברו הדייגים בספרדית אותה הבינו, בהיותה דומה לשפה האיטלקית, שפת ארצם. הבינו שמצויים הם על אדמת ספרד - כאשר החוק הספרדי ענש בשריפה כל יהודי שכף רגלו תדרוך בארץ זו! ידעו, שחייבים הם להסתיר דבר יהדותם. סיפרו שהם סוחרים איטלקיים שספינתם טבעה.

הדייגים השקום מים מכליהם, הביאום עימם לכפרם, וחילקום בין שתי משפחות. האחד מצא עצמו בבית משפחה חמה ודואגת. הביאו לפניו נזיד וכד יין והציעו את המיטה. רעב היה, אבל הנזיד טריפה! התנצל שעיף הוא, ופרש לשינה ממושכת. כשקם שבו והביאו לפניו נזיד מהביל. נתקף בולמוס רעב, אך עצר בעצמו: לא יתגאל במאכל אסור! ראה הדייג וניחש. שאל: "יהודי?" התחלחל האיש, אוי לו אם יאמר, ואסור לו להכחיש! הבחין הדייג במצוקתו, ואמר: "אל תירא, גם אנו יהודים, מן האנוסים". כשחש בפיקפוקו, פישפש במחבוא והוציא זוג תפילין! סיפר ששומרים הם שבת, ומקפידים על כשרות! מיד קם הניצול והניח את התפילין, השביע את רעבונו וענה לשאלות בני הבית בענייני הלכה. ידע לשם מה נשלח לכאן, ומדוע נטרפה הספינה!

כששב לכוחותיו נדבר עם מארחו שיסיעו לארצו עם חבריו, ושם ישלמו שכרו. בהפליגם, נאנח החבר: "אוי לי על השבועות בהם התגאלתי בטריפות ולא הנחתי תפילין!" גילה לו: "ואני, נחני אלוקים לבית משפחת אנוסים. שם אכלתי כשר, הנחתי תפילין ולימדתי דנים!" שתק החבר, התכנס בהרהורים. כשהגיעו לעירם עלה לרב, הודיע שמבקש הוא להבין משפט שמים, מדוע האפליה. למה הכריחוהו ממרום לאכול טריפות, ואילו חברו ניצל מכורח זה. אמר לו הרב: "הודה על האמת, האם הייתה זו הפעם הראשונה שהתגאלת במאכלות אסורים? הפעם הראשונה בחייך שלא הנחת תפילין?" נבוך האיש, והודה: פעם, ביום קיץ, טיילתי מחוץ לעיר והשמש קפחה על ראשי. מסוחרר הייתי. מצאתי אכסניה נכרית וביקשתי לשתות. מזגו לי יין צונן. שכחתי איסור שתיית יין נכרי, והיין פעל פעולתו. הוגש נזיד טריפה, ואכלתי. הציעו מיטה ונרדמתי ללילה ויום בלא תפילה ותפילין!"...

אמר לו הרב: "אם כן, הרי משפטי ה' אמת, צדקו - יחדו... אם פעם עברת על כך מרצונך, לא ראה הכרח להצילך בדרך נס ופלא. אבל חברך, שהקפיד על כך ככל יכולתו, שמרוהו מן השמים כשלא יכול היה להישמר מעצמו. ככתוב: **רְגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמְרוּ!**" כמה לקח צפון בכך עבורנו: השומר אורחותיו - נעזר ממרום!

לא לשמוע על קדושת הלליו

יין ושכר אל-תשת (י, ט) - אין לשתות יין אלא בזמנים אלו: **"אתה ובניך אתך"** - כגון שמחה משפחתית, נישואין וכדומה. **"בבאכם אל-אהל מועד"** - כגון חנוכת הבית. **"ולא תמתו"** - סעודת הודאה. **"חקת עולם"** - ברית מילה (כפי שאומרים בברית "וחוק בשארן שם"). **"ולהבדיל"** - ברכת הברכה. **"בין הקדש"** - קידוש. **"ובין הטמא ובין הטהור"** - פורים שמבדילים בין מרדכי להמן. **"ולהורת"** בלימוד, כגון סיום מסכת.

ותצא אש מלפני ה' (ב, חז"ל אמרו, ששני חוטים של אש יצאו מבית קודש הקודשים ונחלקו לארבע, ונכנסו שנים בחטמו של זה ושנים בחטמו של זה ושרפום. **ותצא אש מלפני ה'** - בגימטריה **יצאה מקדש הקדשים** (1,009) (בעל הטורים)

וכל כלי חרש אשר יפל מהם אל תוכו (יא, לג) - כלי חרס מטמא רק מתוכו ולא מגבו, לפי שהחרס כשלעצמו אין לו כל ערך, וכל חשיבותו היא רק בזה שיש בו תוך, שהוא מהווה בית קיבול להכניס בו דבר מה. ואילו כלי מתכת, שגם הוא גופו הינהו בעל ערך, מטמא אפילו מגבו. **האדם גם הוא משול לכלי חרס, יצא מן האדמה**, ואין לו כל ערך וחשיבות אלא אם כן יש בו תוך של ממש... (הרבי מקוצק)

אשר יבוא עליו מים יטמא (יא, לד) - מדוע נכתב כאן בפסוק **"יבוא"** בכתוב מלא עם האות ו', אף שברוב התורה נכתב **"יבא"** בכתוב חסר? אלא, מרומז כאן שמלבד **מים** יש עוד **ששה** משקים שמכשירים לקבל טומאה. ואילו הן: יין, דם, שמן, חלב, טל ודבש, וסימנך **"יד שח"ט ד"ם**. (רבי חיים קניבסקי)

לא להיות חסידה - רבי ישראל מרוז'ין אמר פעם אחת לחסידי: התורה מונה את החסידה בין העופות הטמאים. רש"י מסביר למה נקרא שמה חסידה - מפני "שעושה חסידות עם חברותיה במוזנות". אם כן, מדוע היא עוף טמא? אלא שהיא עושה חסד עם חברותיה בלבד, ואילו את מי שאינם ממינה היא דורסת. **והמשיך רבי ישראל מרוז'ין:** "כן הוא עם אותם חסידים שוטים, הסבורים שהחובה לאהוב יהודי ולגמול עימו חסד היא לבני קהילתם בלבד ולחסידים של רבם, ואילו על חסידים אחרים הם מתלוצצים. הללו הם בבחינת 'חסידה', שאינה טהורה. **צריך לאהוב כל יהודי, יהיה מי שיהיה**".

שנינו **דעתו של רבי נפתלי מרופשיץ** לא הייתה נוחה מאותם רבנים וצדיקים, שלא היו מברכים ללא קבלת סכומי כסף. "בחנוכת המשכן", אמר רבי נפתלי, ברך אהרון הכהן את העם ככתוב **"וישא אהרן את ידו (ידיו) אל העם ויברכם"**, וכתוב "ידו" חסר בלי יו"ד, ללמדך שכאשר אהרון ברך את העם הייתה ידו חסרה ולא קיבל מאומה בעד ברכתו...! מנגד היו אומרים אחרים בדרך הלצה, **"ואל תצריכנו לידי מתנת בשר ודם"**, שבשעה שאדם ישיט לנו את ידו, לא תהיה ידו ריקה, אלא מלאה מעות...

מושגים ביהדות

ניסן

בכ"ו בניסן בתקט"ז, נפטר **יהושע בן נון** בן 110 שנים, לאחר שהכניס את בני ישראל לארץ ישראל, ונקבר בתמנת סרף שבהר אפרים.

בכ"ו בניסן, נשבה **ארונו הברית** בידי הפלשתים בזמן עלי הכהן אחרון הכהנים הגדולים במשכן שילה, ושאל המלך הצליח להציל את לוחות הברית מידיהם. כשהגיעה השמועה לעלי הכהן ב' באייר, הוא נפל מעל הכיסא אחורנית ונפטר.

בכ"ח בניסן תפ"ח, נכנסו בני ישראל לארץ ישראל לאחר **נפילת חומות יריחו** ובאותו יום תיקן יהושע בן נון את תפילת עלינו לשבח.

סיפור השבוע

להבדיל בין הטמא ובין הטהור (יא, מז)

בתקופת כהונתו של **רבי מרדכי עבאדי** כרבה הראשי של קליליס בסוריה, הזמין אותו אחד מיחידי הקהל ביום שבת קודש לאזכרה של אחד מקרוביו. אותו אדם ערך שולחן מלא במאכלי חלב שונים וערבים לחך. כשראה רבי מרדכי את המאכלים, אמר לבעל הבית שישלם מיד מעל השולחן כי אסור לאכול מהם. בעל הבית התבייש לשאול את הרב מדוע אסור לאכול מהם, אך הבלגי. למחרת פנה אליו רבי מרדכי והציע לו לטייל עמו מעט. בעל הבית נרגש וענה: **"ברצון רב. יהיה לי הכבוד להתלוות אל הרב לשוק"**. יצאו שניהם לטייל, והגיעו עד המקום שקנה משם בעל הבית את החלב מהגוי. כשראה הגוי את הרב, קידם פניו וכיבדו שיכנס לביתו לנוח. אמר לו הרב: **"באתי להתרעם עליך, כי ידידנו זה, ערך אתמול מסיבה שאליה הזמין אנשים נכבדים, ומדוע לא סיפקת לו חלב בשפע?"**. **תיכף ומיד נשבע הגוי ואמר לרב:** "איך כבוד הרב אומר שלא נתתי לו חלב בשפע, הרי לא הספיק החלב שנתתי מן הצאן, והשלמתי לו מחלב אתון". אז הוכיח הרב את בעל הבית על קניית חלב מגוי הישראל רואהו ומפקח עליו, ובכך יכל להכשיל חלילה את באי הסעודה... ממעשה זה אנו למדים כוחו של צדיק, שראה ברוח קודשו במראית החלב שהינו חלב טמא, והציל את כולם מהאיסור. (הרב מרדכי עבאדי נודע כבקי בשירה, וחיבר פיוטים רבים שנכללו בשירת הבקשות. בין השאר פיוטים כמו "ידודך מלך", "יום זה שירו לאל", "משמים שלום לעם", "מקהלות עם", ועוד.)

יוסיף דעת

אנו טהורים במהותנו

ישמעאלי אחד שאל מהרב התשב"ץ (רבי שמעון בן צמח דוֹקָאן): "איך תאמרו שאתם הטהורים ואנו הטמאים, הלא מודים אתם שעיקר הטהרה במים היא. ואנו, לפני תפילתנו רוחצים עצמינו ממותניים עד ירכיים, וידיים עד כתפיים, ורוב הראש. ואתם רוחצים כפות ידיכם וידיכם! מעתה אמור, מיהו הטהור?!" **אמר הרב:** מתיירא אני להשיבך, שתעליל עלי עלילות. נשבע לו שיוכל לענות כרצונו, ולא תאונה אליו רעה. אמר לו: "דע והבן, שהמים אמנם מטהרים, אך רק את מי שהוא טהור מעיקרו, וטומאתו חיצונית היא. שהרי כל מים שבעולם לא יבהירו את הכושי". והוסיף: "ראה, התרנגול שמנקר כל היום באשפה, ירחצהו ויתנקה, ואין אומה המואסת בבשרו. והצפרדע, שכל ימיו במים, שרץ הוא, לא יאכל" ... נהפכו פני הישמעאלי כשולי קדירה, ולא יסף לקנתר בדברים...

יוסיף חכמה

"וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם"

מדוע נקראת מצוות "ברכת הכהנים" נשיאת כפיים ולא נשיאת ידיים? - בשו"ת הרדב"ז (ח"ח סי' יט) מובא, שהרי לומדים בגמרא (סוטה לח.) את נשיאת כפיים מדכתיב "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם" (ט, כב), ומדוע נקראת מצווה זו נשיאת כפיים ולא נשיאת ידיים? **ותירץ,** שאם הייתה נקראת נשיאת ידיים, היה משמע שישא את זרועותיו וידי פשוטות, אך לא צריך להגביה את כפיו נגד העם. **לכן נקראת נשיאת כפיים,** ללמדך שצריך שישא גם כפיו ולא רק ידיו, עד שיהיו ראשי אצבעותיו כלפי מעלה וכפיו כנגד העם. וזה נרמז בפסוק, מדכתיב "וישא אהרן את ידיו אל העם, מוכח שנשא ידיו נגד העם. **וכן כתב רבנו בחיי, וזו לשונו:** כתב וישא, להורות שהיו ידיו זקופות למעלה. **חידוש גדול מובא בכלי יקר** (פ' נשא ו, כג) שהברכה אינה יורדת מהקב"ה לכהנים ומהכהנים לישראל, אלא יורדת מהקב"ה לחזן שמקריא לכהנים, ובהקראתו מעביר לכהנים את הברכה, ואז מברכים הכהנים את ישראל.

מפנינו מֶרֶן הגר"ע יוסף זצוק"ל

יש דין ויש דיין

"ויקחו בני אהרן... ויקרבו לפני ה' אש זרה... ותצא אש... וימתו לפני ה'" (י, א-ב) - הקשה מרן זצ"ל: הנה יום פטירת בני אהרון - נדב ואביהוא, היה יום השמיני למילואים, והייתה באותו יום שמחה לפני הקב"ה כיום בריאת שמים וארץ, ובו ביום חגגו את חנוכת המזבח, ונתחנך אהרון הכהן להיות כהן גדול, והייתה שמחה עצומה בכל העולמות. ומדוע דווקא בשעת השמחה הגדולה המית הקב"ה את בניו של אהרון והושבתה השמחה? **והתשובה לכך:** כידוע הביא המשכן ברכה גדולה לישראל ובזכותו היו נמחלים עוונותיהם של ישראל. שהרי בהקרבת קורבן התמיד של בוקר, היו מתכפרים עוונות שעשו בלילה. ובהקרבת קורבן התמיד של בין הערביים, היו מתכפרים להם עוונות שעשו במשך היום. והנה חשבו ישראל שקודם שהוקם המשכן היה עליהם להיזהר מלעשות עבירות כדי שלא יענשו, אבל עתה משהוקם המשכן, אינם צריכים עוד להיזהר, מפני שהמשכן יכפר להם על עוונותיהם. ומשום כך העניש הקב"ה את בני אהרון דווקא בשעת חנוכת המזבח, לרמוז להם לישראל שגם עתה שיש להם מזבח כפרה, עדיין צריכים הם להיזהר מן העבירות. כי יש דין ויש דיין.

תמונות גדולי ומאורי ישראל וְהִיוּ עֵינֵיךָ רְאוּת אֶת מוֹרֵיךָ" (ישעיהו ל"ב)

מרבני עולי מרוקו רבינו רפאל ברוך טולדנו זצ"ל עם רבינו ישראל אבוהצירא (הבאבא סאלי) זצ"ל

הראשון לציון רבינו מרדכי אליהו זצ"ל עם רבה של ירושלים רבינו שלום משאש זצ"ל

ראש ישיבת 'פורת יוסף' רבינו בן ציון אבא שאול זצ"ל עם ראש ישיבת 'פורת יוסף' רבינו יהודה צדקה זצ"ל

אימרת השבוע

"כל תפילה שאין מתפללים אותה בשם כל ישראל אינה תפילה." (רבי פנחס שפירא מקוריץ)

הלכות דברים הנוהגים בסעודה

- א. לא יתן לאכול אלא למי שיודע בו שיברך. אולם אם בא לביתו אורח נכבד שאינו שומר תורה ומצוות, אבל מוקיר את התורה ולומדיה, ואם לא יכבדו באיזה כיבוד יגרום הדבר שהאורח ישנא את לומדי התורה, ואם ידרוש ממנו לברך או ליטול ידיו יפגע ויבוא לידי שנאת שומרי התורה, יש להקל ליתן לפניו כיבוד מאכל ומשקה, אף שאינו מברך. ונכון שהוא עצמו יברך בקול רם ויאמר לאורח שישמע והוא מוציא אותו ידי חובה.
- ב. אין משיחין בסעודה, ואפילו בדברי תורה, שמא יקדים קנה לושט, ואפילו מי שנתעטש אין אומרים לו לבריאות או חיים טובים. ובזמן הזה שאין אנו נוהגים לישיב בהיסבה נהגו להקל בזה להפסיק בדיבור באמצע הסעודה. וכן נהגו גם כמה תלמידי חכמים לדבר בעת הסעודה, בפרט בדברי תורה והלכה. ואם שמע ברכה מחבירו והוא קרוב לבית הבליעה, יהרהר אמן בלבו ודיו. אמנם בליל פסח שאוכלים בהיסבה יש להזהר שלא להשיח בסעודה בעת שמסיב, שמא יקדים קנה לושט ויבא לידי סכנה.
- ג. לא ישתה אדם מהכוס ויתן לחבירו, מפני הסכנה, שמא מחמת הבושה יקבל חבירו ממנו וישתה, ואם השותה חולה ידבק ממנו. אולם בכוס של קידוש המנהג לשתות מכוס היין של בעל הבית שקידש עליו. ואם יש אורחים זרים בבית, נכון שיקנח בידי המקום ששתה ממנו, או שיתן מעט יין מהבקבוק לתוך כוס אחר ויתן לפניהם. ואם לא עשה כן, והאורח חושש שמא המקדש יש לו חולי, יוכל להזיק לטועם אחריו מן הכוס, או שהוא איסטינים שאינו יכול לטעום מכוס ששתה ממנו חבירו, אין צריך לשתות מן הכוס.
- ד. אין מסתכלין בפני האוכל ולא במנתו, שלא לביישו. וייטב לבו בסעודתו אם מעט ואם רב, ויחשוב שאוכל כדי שיהיה לו כח לעבודתו יתברך, ויאכל פתו בשמחה, ולא בכעס ודאגה, ולא יהיה קפדן בסעודה, שאז הוא גם מונע מבני ביתו לאכול. ולא ישוך מהפרוסה ויניחנה על השולחן, מפני שנמאסה לבריות. ושנים שיושבים יחד בסעודה, הגדול פושט ידו תחילה, ואחריו מי שקטן ממנו. וכן אם מניחין פירות ומגדנות בפני האורחים, הגדול פושט ידו תחלה.
- ה. הנכנס לבית חבירו, צריך שיעשה כל מה שיאמר בעל הבית, ולכן אם מכבדו במאכל ומשתה (ואין בהם חשש איסור) צריך שישמע לו. ומשורת דרך ארץ שימתין עד שיחזור ויבקש ממנו. ואם האורח נוהג להחמיר באיזה דבר שיש בו סרך איסור, רשאי להחמיר כן גם אם בעל הבית אינו נוהג להחמיר. אלא אם כן הוא דבר שאין בו סרך של איסור, רק פרישות בעלמא, טוב שיסתיר הנהגתו מאחרים.
- ו. יזהר שלא יטנף מלבושיו באכילתו. וטוב שיאכל על ידי כף ומזלג, ולא יאכל בשתי ידים, אלא ביד אחת. ולא ימהר בלעיסתו ואכילתו, כדרך הגרגרנים, ויפסיק מעט בין לעיסה ללעיסה, ולא ישמיע קול בעת הלעיסה. ולא ישתה ב' כוסות בזה אחר זה, ולא יאחז בידו פרוסת לחם גדולה יותר מהרגיל אצל הבריות. וינהג כן אפילו הוא לבדו בביתו. ולא יאכל וישתה מעומד, ולא יאכל את המאכל כולו עד קיצו, אלא ישיר מעט.
- ז. הזורקים סוכריות ומעדנים בבית הכנסת על חתן וכלה, יש להם להזהר שלא יבואו לידי ביזיון אוכלים. וכן יש להזהר שלא יזרקו הסוכריות במקומות שאינם נקיים, שלא להפסיד האוכלים. ואם רואה אוכלים מושלכים בארץ, אסור להניחם כן, אלא צריך להסירם משם. וכן אסור לגרום לאוכלים שיאסרו בהנאה שלא לצורך.
- ח. שכח והכניס משקים לתוך פיו בלי ברכה, בולעם, ואינו מברך עליהם ברכה ראשונה, וינהג כן אפילו אם אינו דחוק לשתות המשקה שהכניס לתוך פיו. ויהרהר הברכה בלבו בעוד המשקה בפיו. ואם שתה שיעור רביעיית בלי ברכה ראשונה, יברך לאחריה ברכת "בורא נפשות". ואם שותה עוד יברך ברכה ראשונה, ולא יסמוך על מה שהרהר הברכה בלבו. ויאמר: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ויברך. ואם הכניס אוכלים לתוך פיו בלי ברכה, אם הוא דבר שאינו נמאס אם יפלטנו, יפלטנו ויברך עליו, שאינו יכול לברך כשפיו מלא באיזה מאכל. ואם הוא דבר שנמאס, מסלקו לצד אחר בפיו ומברך.

הזמנים לפי לוח "אור החיים" המבוסס על פסקי מרן הגר"ע יוסף זצ"ל

ניו יורק	באר שבע	חיפה	תל אביב	ירושלים	כניסת השבת
7:16	6:51	6:52	6:50	6:52	
8:18	7:42	7:43	7:41	7:44	יציאת השבת
8:48	8:30	8:32	8:29	8:32	רבינו תם

עלון השבוע מוקדש לעילוי נשמת
מרת מרגלית (מגי) בוחבוט בת אסתר ע"ה
נפטרה ב- כח' ניסן תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.
ולהצלחת משפחת אלבו - אוליאל הי"ו
מונטריאל - מיאמי

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ

שמיני

(שבת מברכין)
פרקי אבות - א'

הפטרה

"ויספה עוד"

שמואל ב'ו'

תלמוד תורה לכבנים

שיעורי תורה ויהדות לכבנות

כולל ובית מדרש

כנסים תורניים

קירוב רחוקים

מכון הוצאת ספרים וחקר כתבי יד

דאגה לרווחת החיילים בצה"ל

עזרה לנזקקים

הדרכה רוחנית לעולים חדשים

מוקד עולמי לאמירת תהלים

שבועון תורני

לקבלת העלון בדואר - במייל או לתגובות: refael260@gmail.com

הנצחה לזכר יקירכם ותרומות - נא לשלוח לתלמוד תורה ומפעלי חסד "תנפארת רפאל" המשדר: רח' קפלנסקי 1, קרית שלום, ת.ד. 12015 תל אביב, טל. 1-800-260-260